

EEN KAT, EEN MAN EN TWEE VROUWEN

Junichirō Tanizaki bij Meulenhoff:

Lof der schaduw

Stille sneeuwval

Sleutel

Dagboek van een oude dwaas

Een kat, een man en twee vrouwen

meulenhoff.nl

Junichirō Tanizaki

Een kat, een man
en twee vrouwen

ROMAN

Vertaald uit het Japans door
Geert van Bremen

MEULENHOFF

Nederlands
letterenfonds
dutch foundation
for literature

De vertaler ontving voor deze vertaling een
projectsubsidie van het Nederlands Letterenfonds.

JAPANFOUNDATION

Gepubliceerd met steun van The Japan Foundation.

ISBN 978-90-290-9500-6

ISBN 978-94-023-1837-1 (e-book)

NUR 302

Oorspronkelijke titel: *Neko to Shōzō to futari no onna* /
猫と庄造と二人のおんな

Omslagontwerp: Erik Rieselbach, bewerkt door Pinta
Grafische Producties

Omslagbeeld: © Tsuguharu Foujita, Chat Blanc,
c/o Pictoright Amsterdam 2024

Vormgeving binnenwerk: Adriaan de Jonge

© 1936 Junichirō Tanizaki

© 2024 Nederlandse vertaling Geert van Bremen
en Meulenhoff Boekerij bv, Amsterdam

Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag
openbaar worden gemaakt door middel van druk, foto-
kopie, internet of op welke andere wijze ook, zonder
voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever.

Fukuko, neem me niet kwalijk dat ik voor deze brief de naam van Yuki als afzender heb geleend, want in werkelijkheid ben ik niet Yuki, maar nu ik dat zeg heb je vast en zeker door wie ik wel ben; of nee, vermoedelijk wist je dat al op het moment dat je de brief opende: 'Daar heb je dat mens weer,' zul je gedacht hebben, en je ontstak ongetwijfeld in woede: 'De onbeschaamdheid... wat hondsbrutaal om zonder toestemming de naam van een goede vriendin te misbruiken,' maar doe me een plezier, Fukuko, en stel je eens voor dat ik mijn eigen naam achter op deze brief had gezet; ik weet zeker dat hij hem dan had gevonden en onderschept, dus dit was de enige manier, omdat ik heel graag wil dat jij hem leest; maar wees gerust, het is echt niet mijn bedoeling om

jou verwijten te maken of te vertellen hoezeer ik te beklagen ben. Als ik zou zeggen wat ik op mijn hart heb, werd deze brief zeker tien of twintig keer zo lang, en zelfs dat zou niet genoeg zijn; maar ach, het heeft nu ook helemaal geen zin meer, toch? Haha, haha, alle tegenslag heeft me sterker gemaakt, ik huil niet meer de godganse dag, en al is er nog zo veel om verdrietig en teleurgesteld over te zijn, aan die dingen denk ik maar niet, want ik heb me voorgenomen opgeruimd in het leven te staan. Eigenlijk is er buiten god niemand die weet welk lot de mens te wachten staat, dus het zou dwaas zijn om anderen om hun voorspoed en geluk te benijden of te haten.

Ook al ben ik wat minder ontwikkeld, ik begrijp heus wel dat het brutaal is om jou een brief te sturen, maar omdat hij geen gehoor geeft aan wat meneer Tsukamoto hem namens mij al herhaaldelijk heeft verzocht, rest mij niets anders dan mijn verzoek rechtstreeks tot jou te richten. Zo gesteld klinkt het misschien alsof ik je om een buitensporige gunst wil vragen, maar zo ingewikkeld is het helemaal niet, echt niet. Het gaat mij slechts om één ding uit jouw huis. En dan bedoel ik natuurlijk niet dat ik hém

terug wil. Nee, het gaat me om iets heel kleins en onbetekenends... Ik wil Lily graag hebben. Volgens meneer Tsukamoto is hij best bereid om Lily af te staan, maar zou jij haar niet kwijt willen. Zeg eens Fukuko, is dat echt waar? Wil je de enige wens die ik heb dwarsbomen? Maar bedenk toch, Fukuko: ik gunde jou de man die mij dierbaarder is dan mijn eigen leven... dat niet alleen, ik schonk je alles wat hoorde bij het fijne bestaan dat ik samen met hém had opgebouwd, zonder ook maar iets achter te houden. Nog geen scherf van een theekopje heb ik meegenomen uit dat huishouden, en zelfs van mijn bezittingen die ik als bruid inbracht heb ik het meeste niet teruggekregen. Het is misschien maar beter ook om niets om me heen te hebben dat droevige herinneringen kan oproepen, maar gun je me zelfs Lily niet? Ik beloof je dat ik niets onredelijks van je zal verlangen. Dat ik werd geslagen, geschopt en vertrapt heb ik lijdzaam verdragen. Is het dan, gezien de grote offers die ik heb gebracht, zo'n brutaal verzoek om één klein poesje te willen hebben? Voor jou is het een diertje dat je volstrekt koud laat, terwijl ze mij enorme troost zou bieden in mijn eenzame bestaan... Denk nu niet dat ik een zwakke vrouw ben, maar zo-

lang ik Lily niet aan mijn zijde heb, is het gevoel van verlatenheid ondraaglijk. Behalve die kat is er in deze wereld geen enkel ander wezen dat iets met mij te maken wil hebben. Wil je mij werkelijk nog meer leed aandoen nadat je me al verpletterend hebt verslagen? Ben je zo genadeloos dat je geen greintje medeleven kunt opbrengen nu ik me zo eenzaam en verloren voel?

Nee, zo ben jij niet, dat weet ik heel goed, dus het is vast en zeker hij, en niet jij, die geen afstand wil doen van Lily. Die kerel is stapeldol op Lily. Hij zei vaak tegen me: 'Misschien verlaat jij me op een dag, maar van Lily laat ik me nooit scheiden.' En tijdens de maaltijden en ook 's avonds in bed schonk hij altijd veel meer aandacht aan Lily dan aan mij, dus waarom geeft hij jou dan de schuld in plaats van eerlijk op te biechten dat hij degene is die haar niet kan laten gaan? Denk daar maar eens goed over na...

Hij heeft mij, het akelige mens, eruit gegooid, en nu leeft hij samen met jou, de vrouw van wie hij houdt. Toen hij nog samen met mij onder één dak woonde had hij vanzelfsprekend behoefte aan Lily, maar inmiddels is ze jullie alleen maar tot last,

toch? Of zou hij Lily zelfs nu nog missen als ze er niet meer was? In dat geval beschouwt hij ons allebei, ook jou, als minder dan een kat. O jee, neem me niet kwalijk, nu heb ik er uitgeflapt wat ik eigenlijk voor me had willen houden... Toch kan ik me niet indenken dat hij zo stom zou zijn; alhoewel, het feit dat hij zijn ware gevoelens verbergt en jou de schuld geeft lijkt me het bewijs van zijn slechte geweten... Haha, haha, hoor mij nou, alsof mij dat nog iets zou kunnen schelen... En toch raad ik je aan op je hoede te zijn, je moet niet denken: 'Ach, het is maar een kat,' want voor je het weet laat hij je in de steek voor dat beestje. Van mij zul je geen kwaad woord horen, ik maak me meer zorgen om jou dan om mijzelf, dus haal Lily nou maar zo gauw mogelijk bij hem weg, en als hij daar niet mee instemt, is dat nog veel verdachter, toch...?

Elk woord en elke zin van deze brief had Fukuko ter harte genomen, en nu keek ze tersluiks naar Shōzō, die met Lily in de weer was; met voor hem een schaalje gemarineerde jonge horsmakrelen nipte Shōzō van zijn sake, maar na een paar slokjes zette hij zijn kom neer en riep: 'Lily!'

waarna hij een visje tussen zijn eetstokjes nam en in de hoogte hield. Lily had naar de hapjes op het schaalpje gestaard, staand op haar achterpoten en met haar voorpoten op de rand van het ovale eettafeltje, net een cafébezoeker met zijn ellebogen op de toog, of zo'n gargouille hoog aan de daklijst van de Notre Dame, maar zo gauw Shōzō een stukje voer omhooghield, begon ze met haar neusvleugels te trekken, gingen haar schrandere ogen wagenwijd open – een bijna menselijke blik van verbazing – en keek ze angstvallig naar boven.

'Kijk dan!' riep Shōzō, en om Lily te sarren hield hij het hapje even vlak boven haar neus voordat hij het vlug in zijn eigen mond stopte. Eerst zoog hij smakkend de marinade eruit, kauwde daarna de krokante graatjes kapot, en vervolgens nam hij het visje weer tussen zijn eetstokjes en voerde er een show mee op door het nu eens ver weg te houden, dan weer dichtbij, nu eens hoog en dan weer laag. Lily raakte gebiologeerd en duwde zich van het tafeltje af; wankelend op haar achterpoten en met haar voorpoten gespreid leek ze net een dolend spook, en zo ach-

tervolgde ze het begeerde hapje. Shōzō bracht de prooi tot stilstand recht boven de kop van Lily, die er ingespannen naar loerde; plotseling sprong ze uit alle macht en klauwde met haar voorpoot naar het doel, dat ze op een haar na miste, waarna ze haar mislukte sprong liet volgen door een tweede. Op deze manier duurde het soms wel vijf of tien minuten voordat ze hem eindelijk een visje had ontfutseld.

Keer op keer herhaalde Shōzō dit ritueel. Had hij haar een visje gegund, dan nam hij een slokje, en riep: 'Lily...' waarop hij het volgende visje tussen zijn eetstokjes nam. Aanvankelijk hadden er op het schaaltje een stuk of twaalf, dertien jonge horsmakrelen van zo'n zes centimeter gelegen, maar zelf had hij er daar hoogstens drie of vier van gegeten; de rest had hij aan de kat gevoerd nadat hij eerst zelf de marinade eruit had gesab-beld.

'Au, au! Hela, dat doet pijn!' schreeuwde Shōzō hysterisch, toen Lily plots op zijn schouder sprong en met haar nagels begon te klauwen.

'Verdorie, kom eraf! Eraf, zeg ik!'

De tweede helft van september was aangebro-

ken en de ergste zomerhitte was al merkbaar aan het afnemen, maar Shōzō, die zoals alle dikke mensen slecht tegen de warmte kon en gauw transpireerde, had het lage eettafeltje op de hoek van de veranda aan de achterkant van het huis neergezet, waar de tuin nog modderig was van de recente overstroming, en daar zat hij in kleermakerszit, met aan zijn lijf slechts een knielange linnen onderbroek, een hemd met korte mouwen en een wollen buikband; de schouders waar Lily op was gesprongen waren vlezig en rond als heuveltjes, en om er niet vanaf te glijden klauwde ze verwoed met haar nagels. Toen die door de dunne stof van Shōzō's hemd heen in zijn vlees drongen, kermde hij opnieuw van de pijn.

'Hé, kom er eens af!' riep hij, schuddend met zijn schouders en naar één kant overhellend, maar om niet alsnog te vallen priemde Lily haar nagels nog dieper, tot er ten slotte speldenprikjes bloed door zijn hemd opwelden.

'Wild beest,' foeterde hij, maar werkelijk boos werd hij niet op haar. Dat leek Lily goed te begrijpen, want al spinnend aaide ze met haar wang

langs zijn gezicht om hem te paaien, en als ze zag dat hij een visje in zijn mond had, bracht ze uitdagend haar bekje bij zijn mondhoek. Wanneer Shōzō al kauwend het visje met zijn tong naar buiten duwde, hapte Lily er vliegensvlug naar; de ene keer had ze het hele visje meteen te pakken, de andere keer likte ze vergenoegd de restjes van zijn lippen, en soms hadden baasje en kat elk een uiteinde van hetzelfde visje beet waar ze om het hardst aan trokken. Tijdens het getouwtrek sputterde Shōzō weliswaar tegen – hij bromde wat, gromde ‘wacht nou even’ of spoog met gespeelde afkeer –, maar goed beschouwd leek hij er evenveel plezier aan te beleven als Lily.

Eindelijk nam hij even pauze; nietsvermoedend reikte hij zijn sake-kom aan om door zijn vrouw bijgeschonken te worden, maar zodra hij schuin naar haar opkeek betrok zijn gezicht. ‘Hé, wat is er?’ Daarnet had ze nog goedgehumeurd geleden, maar nu had ze haar armen in haar mouwen gestoken en maakte geen aanstalten om hem bij te schenken; in plaats daarvan keek ze hem strak aan.

‘Is dat kruikje al leeg?’ vroeg hij, terwijl hij ge-

schrokken zijn sake-kom terugtrok en angstvallig haar blik aftastte, maar ze gaf geen krimp.

‘We moeten even praten,’ zei ze, om vervolgens in een mistroostig stilzwijgen te verzinken.

‘Wat? Waarover wil je praten?’

‘Ik wil dat je die kat aan Shinako geeft.’

‘Maar... waarom dan?’

Het viel Shōzō rauw op zijn dak. Hij knipperde een paar keer met zijn ogen, stomverbaasd dat ze met zo’n brutaal verzoek op de proppen kwam, maar met zijn vrouw viel niet te spotten. Ze keek hem strijdlustig aan en even wist Shōzō niet hoe hij het had.

‘Waarom zo plotseling?’

‘Dat maakt niet uit, doe het gewoon. Bel morgen meneer Tsukamoto en geef haar meteen aan hem mee.’

‘Hoe kom je in hemelsnaam op dat idee?’

‘Dus je wilt het niet?’

‘Ho, wacht nou even! Je verwacht toch niet dat ik zoiets doe zonder dat je me eerst uitlegt waarom? Wat is er, ben je ergens boos om?’

Heel even dacht hij dat ze misschien jaloers was op Lily, maar dat kon niet kloppen, want ze

hield immers zelf ook van katten. Toen Shōzō nog samenleefde met Shinako, zijn vorige vrouw, had hij haar verteld dat Shinako bij vlaggen jaloers was op de kat, en dat vond Fukuko zo lachwekkend dat ze er de draak mee had gestoken. Dus ze was uiteraard op de hoogte geweest van Shōzō's kattenliefde voordat ze bij hem introk, en al was haar genegenheid minder verregaand dan de zijne, toch had ze Lily – net als hij – behoorlijk vertroeteld. Bovendien had ze niet één keer geklaagd dat Lily hen telkens kwam storen bij hun gezamenlijke maaltijden, zoals nu ook weer. Daarbij, als Shōzō net als vandaag genoot van zijn drankje en ontspannen met Lily aan het dollen was tijdens het avondmaal, keek Fukuko met veel genoeg naar het aparte tafereel van baasje en kat die een circusachtige show opvoerden, en zelf wierp ze Lily ook wel eens een hapje toe en liet ze de kat rare sprongen maken; Lily's aanwezigheid droeg bij aan een aangename sfeer en versterkte zo de band tussen het pasgetrouwde stel, zonder dat ze een stoorzender vormde. Dus, wat was in hemelsnaam de aanleiding hiervoor? Tot gisteren – of nee, zelfs tot eer-

der die avond, nog voordat Shōzō een kom of vijf, zes had gedronken, leek er niets aan de hand te zijn. Had ze zich misschien gestoord aan iets onbenulligs en was haar humeur daarom op slag veranderd? Of betekende 'Geef die kat aan Shinako' dat ze plotseling medelijden had gekregen met haar voorgangster?

Eigenlijk was het waar dat Shinako als voorwaarde voor haar vertrek had bedongen dat ze Lily mee zou krijgen, en naderhand had ze Tsukamoto meerdere malen langs gestuurd om er namens haar op aan te dringen. Maar Shōzō vond het beter om het hele onderwerp te vermijden en weigerde telkens om erop in te gaan. Tsukamoto bracht haar boodschap als volgt aan hem over: ze voelde geen spijt dat ze weg was bij haar harteloze man die zijn wettige echtgenote zo ijskoud had afgedankt om een andere vrouw in huis te halen, maar desondanks kon ze Shōzō niet vergeten, en hoe hard ze ook probeerde hem te haten of boos op hem te zijn, het wilde haar niet lukken; ze had behoefte gekregen aan een aandenken dat de herinnering aan hem levend kon houden, en om die reden wou ze dat hij haar

de kat zou sturen; de manier waarop hij tijdens hun huwelijk Lily had vertroeteld had haar razend gemaakt, en daarom had ze de kat in het geniep wel eens gepest, maar inmiddels dacht ze met weemoed terug aan alle dingen in zijn huis, en bovenal aan Lily; ze wilde er alles aan doen om Lily in de watten te leggen alsof het Shōzō's eigen kindje was, en de kat zou haar een beetje troost kunnen bieden voor haar verdriet en pijn.

'Dus, mijn beste Ishii,' vatte Tsukamoto samen, 'het gaat haar alleen om die kat. Het is toch zielig hoe ze eraan toe is, vind je ook niet?'

Zoals altijd reageerde Shōzō geprikkeld: 'Je moet niet geloven wat dat mens zegt.' Volgens hem was ze bijzonder uitgekookt; je moest wantrouwen wat ze zei, want haar woorden hadden altijd een dubbele bodem en ze was sluer dan een vos. Om te beginnen was ze een koppige vrouw die slecht tegen haar verlies kon, dus het was verdacht dat ze nu zoete broodjes bakte en beweerde dat ze haar ex-man miste en dat ze Lily zo'n lief beestje vond. Hoezo was dat mens nu ineens gek op Lily? Waarschijnlijk was ze gewoon op wraak uit en wilde ze Lily ergens mee

naartoe nemen om haar op alle mogelijke manieren te kwellen; zo niet, dan wilde ze Shōzō misschien een hak zetten door hem iets af te nemen wat hem dierbaar was... Of nee, zo kinderlijk eenvoudig zou haar wraakzucht niet zijn, ze had vast een veel doortrapper plan in gedachten, maar Shōzō was te simpel van geest om haar werkelijke bedoelingen te doorzien, en dat deed zijn afkeer en ongerustheid alleen maar verder toenemen. Trouwens, ze had destijds de onmogelijkste eisen aan hem gesteld. Natuurlijk was hij in een zwakke positie geweest, want hij had verlangd dat ze op stel en sprong vertrok, en daarom was hij haar grotendeels tegemoetgekomen, maar nu ook nog Lily afstaan, dat vertikte hij. Dus was Shōzō behoedzaam om de hete brij heen blijven draaien en had hij de hem zo kenmerkende uitvluchten en smoesjes opgedist, ongeacht hoe vasthoudend Tsukamoto de wens van Shinako ook had overgebracht; het sprak voor zich dat Fukuko het met hem eens was, en eigenlijk had zij nog duidelijker stelling genomen dan Shōzō.

‘Zeg me waarom! Ik heb geen flauw idee wat er

aan de hand is!' Shōzō nam nu zelf het kruikje sake ter hand, schonk zichzelf bij en nam een slok. Hij sloeg op zijn dijen en zei half binnensmonds: 'Is er geen wierookspiraal tegen de muggen meer?' waarbij hij ongedurig de kamer rondkeek. De schemering kwam opzetten en een zwerm muggen koerste van onder de houten schutting luid gonzend op de veranda af. Lily, die iets te veel leek te hebben gegeten, had opgekruld onder tafel gelegen, maar tegen de tijd dat ze het twistpunt werd tussen de twee echtelieden was ze naar de tuin afgedaald, onder de schutting door gekropen en verdwenen, alsof ze zich discreet terugtrok, wat nogal komisch aan deed, maar eigenlijk maakte ze zich altijd vlot uit de voeten nadat ze haar buikje vol had gegeten.

Fukuko verdween zwijsend naar de keuken en kwam terug met een wierookspiraal die ze aanstak en onder het eettafeltje zette. Op iets vriendelijker toon dan daarnet, zei ze: 'Je hebt alle horsmakrelen aan de kat gevoerd, nietwaar? Zelf heb je er hooguit twee of drie op.'

'Dat weet ik echt niet meer.'

'Ik heb ze precies geteld. Eerst lagen er dertien

visjes op dat schoteltje. Lily heeft er tien opgepeuzeld, dus jij maar drie, of niet soms?’

‘En wat is daar mis mee?’

‘Dat weet je best. Denk maar eens goed na. Ik ben heus niet jaloers op zoiets als een kat. Je weet dat ik een hekel heb aan gemarineerde horsmakreel, en toch hou je vol dat jij ze zo lekker vindt en wil je dat ik ze voor je klaarmaak. Vervolgens eet je er zelf nauwelijks van, maar voert bijna alles aan de kat, dus nou vraag ik je...’

Volgens haar zat het als volgt.

In de stadjes Nishinomiya, Ashiya, Uozaki en Sumiyoshi, gelegen langs het spoor van de Hanshin-lijn die Osaka met Kobe verbond, kwamen vrijwel dagelijks visboeren onder luid geroep hun lokale vangst uitventen: ‘Horsmakreel, vandaag gevangen!’ ‘Dagverse sardines!’ Een mandje kostte tussen de tien en vijftien sen, genoeg voor het avondmaal van een gezin van drie, vier personen. Bij zo’n schappelijke prijs was er veel vraag en dat lokte dagelijks meerdere visveters de wijk in. ’s Zomers waren horsmakrelen en sardines hoogstens een duim lang – pas vanaf de vroege herfst groeiden ze iets – en zo klein waren ze

ongeschikt om met zout te bakken of te frituren; je ontkwam er niet aan om ze ongezouten te grillen en vervolgens te marinieren in azijn en soja-saus, waarna je ze met graat en al opat, gegarneerd met wat geraspte gember. Al een tijdje geleden had Fukuko hiertegen geprotesteerd en verklaard dat ze een hekel aan gemarineerde vis had. Omdat ze van warme, vette gerechten hield, werd ze treurig als ze zulke koude, magere kost moest eten, zo had ze meegedeeld, verwend als ze was, waarop Shōzō haar had toegevoegd dat ze dan maar voor zichzelf moest koken wat zij lekker vond. Hij wou per se jonge horsmakrelen, dus dan maakte hij ze zelf wel klaar, en als er een visventer langskwam, zou hij hem binnenroepen en een portie kopen. Fukuko was Shōzō's volle nicht van moederskant; daarom, en door de omstandigheden waaronder ze zijn bruid was geworden, hoefde ze zich van haar schoonmoeder weinig aan te trekken, dus vanaf de eerste dag was ze in huize Ishii volledig haar eigen gang gegaan; desondanks kon ze het niet aanzien dat haar man een keukenmes zou hanteren, dus was ze gezwicht en had ze de gemarineerde horsma-

krelen klaargemaakt om er vervolgens met tegenzin samen van te eten. Het ergste was dat dit nu al vijf of zes dagen zo doorging; bovendien was het haar enkele dagen geleden ineens duidelijk geworden dat Shōzō zelf niet at van het gerecht waarvoor hij zich het ongenoegen van zijn vrouw op de hals haalde door te verlangen dat zij het hem dagelijks voorzette; in plaats daarvan bleek hij alles aan Lily te voeren. Hoe meer ze erover nadacht, hoe duidelijker het werd: de horsmakrelen waren klein, hun graatjes mals, fileren was onnodig, je kon ze koud opdienen, en je kocht er veel voor weinig – kortom, ideaal om iedere avond aan de kat te voeren. Het was helemaal niet Shōzō's lievelingsgerecht, maar dat van die kat. In dit huishouden negeert de heer des huizes de voorkeuren van zijn vrouw en kiest een avondmaal dat de kat het liefst is. En terwijl zij meende dat ze zich voor haar man opofferde, kookte ze eigenlijk voor de kat en moest ze op de koop toe de aanwezigheid van het beestje dulden tijdens het avondeten.

‘Dat is niet waar. Telkens als ik jou erom vraag, neem ik me voor om alles zelf op te eten, maar

die Lily, die houdt maar niet op met bedelen, en het eind van het liedje is dat ik haar ongewild het ene na het andere visje toewerp.’

‘Leugenaar! Je doet alsof je ze zelf lekker vindt, maar je weet donders goed dat je ze eigenlijk aan haar wilt voeren. Die kat is je liever dan ik.’

‘Hoe kun je dat nu zeggen?’ gooide Shōzō er overdreven verontwaardigd uit, maar Fukuko’s laatste woorden hadden hem danig van zijn stuk gebracht.

‘Ben ik je dan liever?’

‘Doe niet zo mal, zeg! Dat spreekt toch van-zelf!’

‘Bewijs het dan, want aan je praatjes heb ik niets. Hoe kan ik je anders geloven?’

‘Goed, dan koop ik vanaf morgen geen horsmakreel meer. Ben je nou tevreden?’

‘Ik wil vooral dat je Lily wegdoet, de rest maakt me niet uit. Als die kat maar foetsie is, dan komt alles goed.’

Dat kon ze onmogelijk menen. Maar als hij haar niet serieus nam, werd ze nog resoluter en daar kwam narigheid van; nee, dat wou hij niet, dus Shōzō hernam zich en ging keurig geknield

zitten, hij rechtte zijn rug, leunde iets voorover, legde zijn handen netjes in de schoot, en zei op meelijwekkende toon: 'Dus jij wilt haar naar een plek sturen terwijl je weet dat ze er mishandeld zal worden? Zoiets wreeds kun je toch niet menen? Alsjeblieft, wil je zulke dingen nooit meer zeggen?' Deze laatste woorden gaf hij een smekende toon mee.

'Zie je wel, je geeft meer om die kat. Ik waarschuw je, als je Lily niet gauw wegstuurt ga ik bij je weg!'

'Praat geen onzin!'

'Voor de laatste keer, ik wil niet dat je me over één kam scheert met dat dier.'

Misschien had ze zich te veel opgewonden, want plotseling welden er tranen op; ze leek er zelf door verrast, en haastig draaide ze haar man de rug toe.

Op de ochtend dat ze Shinako's brief met Yukiko als afzender ontving, was de eerste gedachte die bij Fukuko opkwam wat een gemene streek dat mens haar leverde door te proberen een wig te drijven tussen haar en Shōzō; meende ze nu wer-